

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

2008

DESPRE CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

Centrul de Resurse Juridice (CRJ) este o organizație neguvernamentală, constituită în decembrie 1998, cu misiunea de a promova respectarea drepturilor omului, a minorităților, a șanselor egale, a diversității și pluralismului opiniilor.

Scopul:

Conform misiunii sale, scopul Centrului este să susțină crearea unui cadru legal și instituțional, care să se asigure realizarea și protejarea drepturilor și a valorilor mai sus menționate, prin existența unui stat de drept, a unor instituții eficiente și sustenabile, prin liberul acces al cetățenilor la o justiție corectă.

Programe:

Potrivit acestor obiective, Centrul de Resurse Juridice derulează activități în două domenii importante:

Protecția Drepturilor Omului, în sensul larg al cuvântului, cu accent pe:

- ❖ Combaterea discriminării
- ❖ “Pleadoarie pentru demnitate” –recunoașterea și aplicarea drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale

Întărirea statului de drept și a instituțiilor viabile:

- ❖ Reforma Justiției
- ❖ Integritate publică
- ❖ Procese test

CRJ folosește o metodologie unitară care are la bază expertiza juridică și procesele test pentru a promova dezvoltarea democratică. Credem că statul de drept și drepturile omului sunt platforma pe care este construit edificiul democrației.

Statul de drept este piesa de rezistență împotriva guvernării arbitrare. Accesul la justiție și responsabilitatea acesteia sunt instrumentele esențiale funcționării statului de drept în societățile democratice.

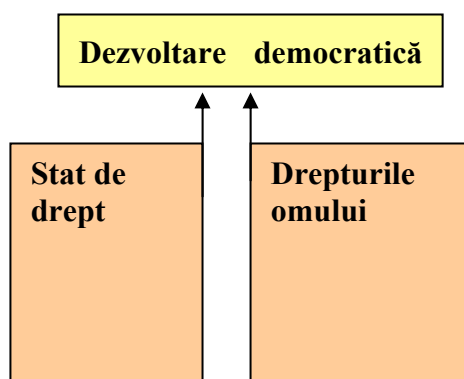
Statul de drept este important pentru asigurarea de drepturi egale tuturor cetățenilor, indiferent de gen, rasă, culoare, crez, orientări politice sau dizabilități. Totuși, statul de

drept nu oferă nicio garanție că drepturile vor fi în mod riguros respectate. De aceea, o agendă bine organizată privind drepturile omului este complementară agendei statului de drept în vederea promovării dezvoltării democratice.

Programele dezvoltate de CRJ sunt în concordanță cu schimbările prin care trece România precum și tot Sud-Estul Europei în drumul spre consolidarea democrației. Exercițiul drepturilor omului este garantat de instituții care tratează în mod corect cetățenii. Lipsa de responsabilitate, de transparență și de integritate a acestor instituții subminează aplicarea drepturilor, modificând rolul instituțiilor de a fi în serviciul publicului în simple colectoare de taxe.

Când instituțiile publice nu rezolvă abuzurile și încălcările drepturilor omului, justiția este chemată să facă dreptate. Dar nici justiția nu e imună la corupție.

Aceste domenii de acțiune, cu programele aferente, au fost trasate în urma schimbărilor ce s-au produs la nivelul conducerii și al personalului CRJ în anul 2003. După o foarte atentă analiză făcută de noul Board și de angajați, au fost identificate anumite domenii cărora nu le-a fost acordată suficientă atenție de către celelalte ONG-uri din România. Într-o țară în care sunt atât de multe lucruri de făcut, s-a decis să fie identificate nișele existente privind protecția drepturilor omului și să fie rezolvate acele aspecte lăsate deoparte de alte ONG-uri.

PROGRAME

1. Programul Antidiscriminare

Obiective generale:

- Îmbunătățirea cadrului legal în conformitate cu standardele internaționale în domeniul antidiscriminării
- Monitorizarea, raportarea și asigurarea aplicării corecte a legislației și politicilor naționale și internaționale existente cu privire la antidiscriminare
- Tragerea unui semnal de alarmă asupra fenomenului general al discriminării
- Punerea de presiuni asupra autorităților pentru a adopta o poziție publică hotărâtă împotriva politicilor, actelor sau afirmațiilor discriminatorii

Principalele activități:

1. Monitorizare și advocacy

CRJ funcționează ca punct național de reprezentare (National Focal Point) pentru Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene – FRA (Fundamental Rights Agency), în domeniile rasismului și xenofobiei în cadrul rețelei RAXEN, și ca organizație suport pentru FRA-LEX, rețeaua de experți juridici ai FRA în domeniul drepturilor omului.

Activități RAXEN

Domeniile de monitorizare ale RAXEN sunt: legislația, inclusiv activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, violența rasială, educația, condițiile de muncă și de locuit și sănătatea în cazul următoarelor grupuri sociale: minorități naționale, refugiați, solicitanți de azil și imigranți.

Echipa autorilor împreună cu CRJ și alte două organizații partenere (ACCEPT și Centrul de Resurse pentru Diversitate Etno-Culturală) au produs câteva materiale: trei buletine RAXEN (în lunile martie, iulie și octombrie) și Raportul Complementar de Colectare a Datelor din domeniile mai sus menționate, publicat în octombrie 2008. Buletinele RAXEN acoperă în principal noutăți despre fenomenele rasismului și xenofobiei în România și sunt realizate în cooperare cu Asociația ACCEPT. Raportul Complementar de Colectare a Datelor cuprinde raportări la zi despre situația actelor de rasism și xenofobie în România, urmând Raportului de Colectare a Datelor din 2007, mult mai detaliat.

Totodată, în 2008 în cadrul proiectului RAXEN, CRJ a început cercetarea și a realizat o parte din interviurile necesare redactării altor două rapoarte tematice privind România, cerute de FRA, prin contractul cadru încheiat între CRJ și FRA. Rapoartele trimise în martie 2009 au fost: „Prevenirea rasismului, xebofobiei și intoleranței în sport în UE” (perioada acoperită: 2003-2008) și „Studiu tematic asupra condițiilor de locuire ale romilor și migranților” (perioada acoperită: 2000-2008).

Activități FRA-LEX

Echipe de experți susținută de CRJ a realizat în cadrul proiectului FRA-LEX (subcontractat de Human European Consultancy B.V) următoarele studii: „Homofobia și discriminarea pe criteriul orientărilor sexuale în România”, „Instituțiile și organizațiile cu obiect de activitate drepturile omului din România”, „Traficul de copii în România”, „Raport pe scurt Romania”, *Buletinele trimestriale 1, 2 și 3*. Buletinele trimestriale realizate în cadrul FRA-LEX conțin informații despre ultimele apariții legislative la nivel național și internațional.

La sfârșitul anului 2008, echipa de autori a început scrierea „Studiului tematic juridic privind evaluarea măsurilor de protecție a datelor și instituțiile relevante, România”, cu dată de distribuție ianuarie 2009 și adunarea de date pentru realizarea „Studiului tematic juridic privind impactul Directivei egalității rasiale, România”, cu dată de distribuție martie 2009.

➤ *Advocacy*

În cadrul componenței de advocacy, în octombrie, Centrul a participat la dezbateri cu reprezentanții coaliției antidiscriminare, precum și la o întâlnire cu reprezentanții guvernului, pledând pentru implementarea deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) cu privire la cazurile Hădăreni (județul Mureș), Cașinul Nou și Plăieșii de Sus (județul Harghita). Deciziile CEDO priveau cazuri îndreptate împotriva statului român, care a tratat în mod neadecvat victimele violențelor etnice dintre romi și populația majoritară, în 1990. Statul român s-a angajat să implementeze programe de dezvoltare comunitară în localitățile menționate. Până în octombrie 2008 a fost pus în practică doar un program de trei ani, început în 2006 pentru comunitatea romă din Hădăreni, implementat sub supravegherea Agenției Naționale pentru Romi. Implementarea acestuia a fost îngreunată de faptul că guvernul a amânat în mod repetat transferul de fonduri până aproape de finalul anului, în timp ce banii rămași necheltuiți au fost returnați bugetului de stat la sfârșitul anului..

Centrul a solicitat guvernului să ia măsuri pentru implementarea Strategiei guvernamentale pentru îmbunătățirea situației romilor. În urma întâlnirii au fost găsite câteva soluții tehnice pentru aplicarea deciziilor CEDO iar reprezentanții guvernului au promis să organizeze o masă rotundă pentru evaluarea stadiului implementării Strategiei. ONG-urile participante la întâlnire au continuat monitorizarea îndeplinirii angajamentelor asupra cărora s-a căzut de acord. Astfel, în aceeași lună, CRJ a participat la o întâlnire cu reprezentanți ai CNCD, care, în octombrie 2008, și-au asumat

implementarea atât din punct de vedere financiar, cât și operațional a programelor care acopereau o parte din cerințele Programului educațional pentru combaterea discriminării pentru comunitățile Cașinul Nou și Plăieșii de Sus.

În decembrie, CRJ a participat la o nouă întâlnire în procesul de evaluare a situației aplicării drepturilor omului în România a Consiliului Drepturilor Omului al Națiunilor Unite, organizată de Ministerul român al Afacerilor Externe.

CRJ a promovat “Declarația Principiilor de Egalitate” a Equal Rights Trust, o organizație neguvernamentală din Londra, printr-un comunicat de presă și prin traducerea ei în limba română și postarea pe site în data de 10 decembrie, de Ziua Internațională a Drepturilor Omului.

➤ *Participarea la întâlnirile rețelei*

Din octombrie, CRJ a fost din nou prezent în rețeaua antidiscriminare - Rețeaua Românească Antidiscriminare și Rețeaua Europeană împotriva Rasismului (ENAR România). A participat la întâlniri, campanii de advocacy și la definirea strategiei generale. În cadrul activităților din rețea, CRJ a participat la diferite conferințe și mese rotunde, cum ar fi „Acțiune hotărâtă - de la teorie la practică”, masă rotundă în cadrul căreia s-a lansat campania ENAR la nivel european sau conferința internațională „Lucrul la firul ierbii în comunitățile rome”, organizată de Fundația Soros în România în luna octombrie.

CRJ a participat la seminarul de formare organizat de CNCD și ambasada Marii Britanii, cu titlul „Dezvoltarea capacității instituționale prin schimbul de bune practici și combaterea discriminării”.

2: Conștientizare & Training privind activitățile nediscriminatorii de recrutare

CRJ a continuat trainingul de antidiscriminare și diversitate, finanțat de Comisia Europeană, Direcția Generală “Piața Muncii și Oportunități Egale” (contractul VC/2006/0047), subcontractat în România de CRJ de la Human European Consultancy B.V.

➤ *Trainingul Antidiscriminare și Diversitate*

1. Centrul de Resurse Juridice a organizat două seminarii pe teme de antidiscriminare: la **Sinaia (7-9 Noiembrie 2007)** și **Predeal (5-7 Martie 2008)**.

Selecția participanților pentru primul seminar a început în vara anului 2007 și a continuat în septembrie, când CRJ a organizat o sesiune de lucru cu formatorii, pentru a face selecția finală. Au fost invitați reprezentanți ai ONG-urilor și sindicatelor alături de reprezentanți din conducerea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD). După seminarul din noiembrie, CRJ a reluat procedura

de selecție a participanților la al doilea seminar pe antidiscriminare. Au fost invitați să aplice cei care au luat parte la un eveniment asemănător desfășurat în 2005, la Constanța, precum și cei care au fost la seminarul de la Sinaia din noiembrie 2007. Cel de-al doilea seminar pe teme de antidiscriminare a avut loc la Predeal și a fost conceput sub forma unor sesiuni paralele de training pentru 44 de participanți. Majoritatea cursanților la primul seminar din 2007 a fost foarte dornică să continue programul de pregătire.

2. Seminarul pe tema Managementului Diversității (MD) a fost organizat în parteneriat cu Interact Company (o companie de experți în training și consultanță) la București, în 24 ianuarie 2008. CRJ a selectat 50 de candidați de la companiile private din București, pe care i-a invitat să participe la seminar.

Invitați speciali au fost persoane cu multă experiență în domeniu: un trainer stăin și reprezentanți ai Băncii ABN AMRO și ai Coca Cola HBC. Toți cursanții au avut ocazia să pună întrebări și poarte discuții de grup pe durata sesiunilor de plen, cât și în timpul exercițiilor de grup.

Problematica discutată a cuprins elemente de management al diversității, realități europene și românești, bune practici și modele de management al diversității, studii de caz (exemplul unei companii care a reușit să se folosească eficient de avantajele diversității), beneficiile diversității și planuri de viitor.

La modul general au fost identificate patru categorii de subiecți:

- Mediul corporatist
- Guvern
- Organizații non guvernamentale
- Societatea

Fiecare grup pare să fi perceput conceptul de management al diversității în mod diferit.

Mediul corporatist este împărțit în mai multe categorii:

- 1) *Companii multinaționale*
- 2) *Companii private românești mari și companii de stat*
- 3) *IMM-uri- Întreprinderi mici și mijlocii*

1) *Companii multinaționale:*

Angajații acestora sunt în general la curent cu creșterea importanței diversității culturale pe agenda corporatistă

2) *Mari companii private românești și companii de stat*

Se constată în general o lipsă de cunoaștere a Managementului Diversității, atât în rândul directorilor, cât și al angajaților

3) *IMM-uri*

Chiar dacă anumite persoane de la vârful conducerii acestor întreprinderi au cunoștințe despre MD, ele pun accent în principal pe respectarea standardelor minime și a cerințelor legale

Guvernul

Există câteva instituții guvernamentale care se ocupă de problematica antidiscriminării, cum ar fi CNCD sau Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse dintre Femei și Bărbați. Astfel de organisme guvernamentale au fost create pentru a asigura implementarea directivei europene privind drepturile omului și egalității de șanse. În afara acestora, celelalte autorități cu mandate în domeniu nu au cunoștință de managementul diversității.

Organizațiile non-guvernamentale

În cazul acestora, conceptul este bine cunoscut. Am observat totuși o confuzie generală în privința termenilor de antidiscriminare și managementul diversității și o lipsă de comunicare între membrii societății civile și corporații.

Societatea

Majoritatea salariaților nu a auzit niciodată de conceptul de management al diversității, în vreme ce o parte din ei a auzit de antidiscriminare. Unii oameni luptă pentru drepturile lor, dar foarte puțini s-ar plânge de abuzuri sau discriminare. Cetățenii nu prea știu să identifice astfel de situații și nici nu cunosc instrumentele legale cu care se pot apăra.

Conceptul DM (Managementul Diversității) este destul de rar pe agenda discuțiilor publice în România. Totuși, un subiect des întâlnit în mass media este integrarea romilor. Opinia publică este în general ostilă eforturilor guvernului de a aloca bani și energie pentru integrarea populației rome (“aceștia nu vor profita niciodată de oportunitățile ce li se oferă și nu vor fi niciodată în stare să se integreze într-o societate normală”). Se pare că discriminarea este general acceptată de majoritatea românilor ca fiind normală (este normal pentru tineri să aibă mai multe oportunități de angajare, este normal ca bărbații să primească salarii mai mari, este normal ca minoritățile etnice să lupte pentru a se integra, fără niciun efort în acest sens din partea majorității etc).

Concluzii:

Participanții la seminar au declarat în *chestionarele de evaluare* că "lecțiile" predate le sunt foarte utile în proiectele lor viitoare. Mai mult de jumătate din respondenți a menționat că vor fi mai atenți la segmentul tânăr al populației, la drepturile pacienților, la dezvoltarea de rețele, la recrutarea persoanelor cu dizabilități și invitare lor în echipă. Totuși, unii dintre ei au fost mai mult interesați de modalitățile de a trata un caz de discriminare - în special cum să înainteze o plângere către autorități sau cum să se plângă instanței. Alți participanți au considerat informațiile despre legislația antidiscriminare ca fiind cele mai importante lucruri învățate la seminar.

În cadrul secțiunii de training și pe baza concluziilor din activitățile anterioare din programul

realizate trei curricule de obținerea autorizației de Cele trei module de curs *Diversități* și *Combaterea „Drepturile Omului și societate democratică”*. obiectiv dobândirea schimbarea de atitudini de-al doilea modul își

Antidiscriminare, au fost training în vederea instruire pentru CRJ. sunt: „*Managementul Discriminării*” și *practica mass-media într-o* Primul modul are ca unor cunoștințe pentru și comportamente. Cel propune să dezvolte

capacitatea societății civile, a partenerilor sociali și a tuturor celor interesați de a lupta împotriva discriminării, cu ajutorul instrumentelor legale sau prin alte mijloace specifice. Cel de-al treilea modul are ca scop dezvoltarea capacității jurnaliștilor de a înțelege și respecta principiile drepturilor omului și demnitatea umană în exercitarea profesiei lor. Din 2009 Centrul este autorizat să deruleze aceste cursuri atât în cadrul proiectelor sale, cât și individual.

Planuri de viitor:

În viitorul apropiat Centrul va continua activitatea de monitorizare, de cercetare și advocacy în domeniul antidiscriminării. De asemenea, va continua să facă rapoarte și să aducă date noi pentru FRA, în cadrul RAXEN și FRA-LEX. CRJ va alcătui rapoartele pe România pentru nou înființata rețea a experților socio-economici în domeniul antidiscriminării, creată la nivel european de OESB Consulting GmbH și Human European Consultancy. CRJ va face și un raport pe antidiscriminare, folosindu-se de experiența sa din domeniu.

În plus, va propune proiecte pentru finanțare din fondurile structurale ale Fondului Social European, în special pe componenta dezvoltării resurselor umane, dar și către alți finanțatori din domeniu. Prin modulele de training, CRJ va putea să ofere cursuri pe tematici de antidiscriminare pentru grupuri specifice, cum ar fi ONG-uri, sindicate sau

jurnaliști și pe tematici de management al diversității pentru companii sau alte grupuri interesate. Centrul va continua să monitorizeze îndeaproape activitatea CNCD și implementarea legilor antidiscriminare, precum și să pledeze pentru menținerea independenței și competențelor CNCD.

Bugetul programului: 88.205 EUR

Finanțatori: Comisia Europeană, DG Piața muncii și egalitatea de șanse
Agenția UE pentru Drepturi Fundamentale

2. Programul Pledoarie pentru Demnitate

Obiective generale:

- Protejarea și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități mentale, în special ale acelor internate nevoluntar, dar și ale pacienților ale căror drepturi de a adresa o plângere au fost negate.
- Elaborarea și implementarea împreună cu ONG-urile și cu autoritățile centrale și locale a mecanismului pentru protejarea drepturilor pacienților (un mecanism independent de monitorizare a sesizărilor, în special în cazul instituțiilor care au în grijă persoane cu dizabilități mintale severe).
- Organizarea unor campanii de advocacy prin mass media prin difuzarea a trei rapoarte de monitorizare (unul cu privire la monitorizările desfășurate între 2005-2006, iar alte două după astfel de monitorizări din primul semestru al anului 2007)

- *Activități de promovare a drepturilor omului și advocacy (monitorizare și raportare)*

Principalul obiectiv al proiectului este propunerea unei proceduri de monitorizare independentă a instituțiilor care au în grijă persoane private de libertate, de tipul spitalelor de psihiatrie, penitenciarelor și aresturilor poliției. Toate activitățile proiectului au fost organizate cu sprijinul profesioniștilor din domeniul sănătății mentale și în cooperare cu reprezentanții Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Autorității Naționale a Penitenciarelor, Ministerului de Interne, Procurorului General și Colegiului Național de Medicină. Proiectul este realizat în parteneriat cu APADOR-CH și Ambasada Olandei la București.

Activități:

1. Întâlniri:

Managerul de proiect al CRJ a avut mai multe întâlniri cu reprezentanții Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, procurorului general și organismului profesional al medicilor. Principalele întâlniri au avut loc la Cluj Napoca, Sibiu și Târgu Mureș, iar participanții au fost reprezentanți ai autorităților publice locale, ai organizațiilor profesionale și ONG-urilor.

CRJ a stabilit contacte cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Justiției cu privire la ratificarea Protocolului Opțional împotriva Torturii al Națiunilor Unite (OPCAT). Fiind în contact cu Asociația de Prevenire a Torturii (APT) cu sediul la Geneva, am fost în măsură să prezentăm oficialilor români câteva modele de implementare a OPCAT în alte state. În raportul său din iarnă, APT a citat activitatea și raportul CRJ cu privire la acțiunile de advocacy pentru OPCAT în România.

În 24 septembrie 2008 guvernul a adoptat un proiect de lege privind ratificarea OPCAT. Link-ul către proiectul poate fi accesat de aici :

http://www.gov.ro/informatie-de-presa-privind-actele-normative-adoptate-in-sedinta-guvernului-romaniei-din-24-septembrie2008_11a101472.html

CRJ a primit informații că guvernul a propus un orizont de timp de 3 ani pentru a înființa instituția mecanismului de prevenție după ratificarea OPCAT, în conformitate cu regulamentul OPCAT. Considerăm că a fost acordat un termen destul de lung, dar în aceste condiții România va avea suficient timp pentru selectarea membrilor mecanismului și revizuirea legislației, potrivit regulilor OPCAT.

2. Recrutarea și formarea membrilor Mecanismului

În afara cerințelor legate de experiența profesională și cunoștințele în domeniul drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate, procesul de selecție va urmări și intențiile candidaților de a continua activitatea în acest domeniu, precum și accesul lor la instituții.

La seminarul de promovare a drepturilor omului, organizat între 30 martie - 2 aprilie la Cluj Napoca, partenerii, experții și participanții au colaborat foarte bine. Materialele distribuite au fost relevante și foarte apreciate. Au fost prezentate diverse aspecte ale muncii de documentare și monitorizare privind respectarea drepturilor persoanelor lipsite de libertate - deținuții din penitenciare și din aresturile poliției și pacienții din spitalele de psihiatrie. Aceste informații au fost foarte apreciate de participanții care nu vizitaseră niciodată un spital de psihiatrie sau un arest al poliției.

Informațiile privind utilizarea legislației în domeniul prevenirii relelor tratamente în instituții au stârnit un viu interes în rândul participanților. În final, o parte din ei a fost foarte entuziasmată de ideea de a scrie un raport și de a se implica în munca de documentare și de prevenire a relelor tratamente. Ca și sugestii pentru stadii viitoare de formare, participanții au propus discutarea detaliată a studiilor de caz și lucrul mai intens cu grupurile vulnerabile (cazuri de tratamente inumane și degradante la care au fost supuși subiecții grupurilor țintă, precum și metode de lucru cu aceste grupuri).

Cel de-al treilea training a avut două obiective: formarea monitorilor de către experți și primirea de informații de la monitori cu privire la rapoartele lor întocmite în perioada precedentă. Cea mai mare parte a monitorilor a lucrat cu CRJ de la începutul programului, dar câțiva au fost recrutați în echipa comună CRJ - APADOR-CH.

3. Patru vizite în locurile de detenție împreună cu experții

Experții și partenerii în proiect au hotărât să organizeze pentru cursanți, după seminar, o vizită în fiecare instituție. Cu această ocazie, ei au învățat cum să întocmească documentația pentru cazurile de tratamente rele sau inumane, au discutat cu membrii personalului acelor instituții, au intervievat în particular persoane private de libertate, au verificat datele din dosarele celor lipsiți de libertate și au verificat condițiile de locuire, de tratament și de viață din respectivele instituții. Instituțiile vizitate au fost: Penitenciarul Gherla, arestul secției județene de poliție din Cluj Napoca, Spitalul psihiatric din Borsa. Membrii selectați ai Mecanismului au efectuat apoi vizite ad-hoc în instituții din alte județe.

CRJ și APADOR-CH au produs un "Manual de monitorizare", pentru ONG-uri și alte organisme profesionale interesate.

4. Conștientizarea publicului cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități din instituții

CRJ și APADOR-CH au organizat în septembrie un seminar de o zi cu monitori și experți și o conferință națională. La seminar au fost discutate rapoartele monitorilor făcute în perioada implementării mecanismului de prevenire a torturii, premisele continuării monitorizării penitenciarelor, aresturilor poliției și spitalelor de psihiatrie. De asemenea, a fost analizată implicarea monitorilor în discuții cu autorități publice.

Conferința națională s-a desfășurat în 25 septembrie 2008, la București. Au fost invitați directori de penitenciare, de secții de poliție, de spitale de psihiatrie, reprezentanți ai autorităților de sănătate publică și ai altor autorități centrale din domeniu.

În prima parte a conferinței expertul APADOR-CH a prezentat principalele probleme descoperite cu prilejul vizitelor de monitorizare, cu care se confruntă penitenciarele și resturile poliției: supraaglomerarea; alimentația (nu există mâncare de dietă), frecvența bolilor digestive și respiratorii printre deținuți; slabă îngrijire medicală; puține cursuri de specializare pentru personal; puține inițiative socio-culturale în penitenciare; nerespectarea confidențialității discuțiilor deținuților, atât cele telefonice, cât și cu avocații sau cu membrii familiilor; menținerea celulelor poliției la subsol, fără lumină naturală, contrar normelor internaționale propuse de Comisia europeană împotriva torturii și tratamentelor inumane; păstrarea toaletelor în exteriorul celulelor .

Concluziile conferinței:

- Consens la nivelul autorităților pentru înființarea mecanismului independent;
- Ghidul realizat în acest proiect reprezintă un instrument util pentru ONG-uri și monitori

- Propunere: înființarea unei instituții (o autoritate autonomă din punct de vedere administrativ), asemănătoare CNCD. Această instituție ar trebui condusă de un colegiu ai cărui membri să fie numiți de Senat, având finanțare din afara bugetului de stat. Recrutarea personalului va fi făcută pe baza unor proceduri ce urmează a fi stabilite prin propuneri legislative.
- Mecanismul de monitorizare reprezintă un factor de echidistanță

Planuri de viitor

- Inițierea unei activități de lobby pentru ratificarea și implementarea OPCAT;
- Efectuarea a cel puțin 30 de vizite de monitorizare în instituțiile ce găzduiesc persoane cu dizabilități mintale în anul 2009;
- Elaborarea, publicarea și traducerea în limba engleză a raportului de monitorizare cuprinzând recomandări extinse referitoare la legislația sănătății mintale;
- Organizarea a 2 activități de formare pentru 10 monitori, pe drepturile omului
- Organizarea unei conferințe internaționale în septembrie/octombrie 2009
- Colaborarea cu organizația "Autism România" în pregătirea unei campanii de advocacy pentru promovarea drepturilor la tratament, integrare socială și educativă a copiilor cu autism.

Bugetul programului: 51.857 EUR

Finanțare: Ambasada regală a Țărilor de Jos, prin grantul MATRA KAP

3. Reforma Justiției

Programul “Reforma justiției” susține dezvoltarea unor domenii specifice sistemului juridic, cum ar fi formarea magistraților și întărirea sistemului de probațiune.

Între timp au fost aduse amendamente diferitelor proiecte legislative emise de guvern sau parlament legate de codul de procedură penală și la proiectul codului administrativ. Au fost, de asemenea dezbătute unele decizii ale Curții Constituționale precum și inițiative ale Procurorului General de recurs în interesul legii în materie de proprietate (statul nu a reușit să asigure respectarea deplină a proprietății private, astfel încât România este condamnată constant pentru acest fapt la CEDO).

Principalul obiectiv al CRJ pentru toamna lui 2008 a fost să comenteze noul cod de procedură penală, supus spre dezbateri de Ministerul Justiției. Din nefericire, noile coduri nu asigură toate garanțiile necesare în materie de drept la apărare; s-ar putea spune că aceste garanții sunt chiar mai puține decât în actualul cod.

Activități

1. Susținerea formării continue pentru judecători în domeniul legislației europene, prin proiectul - ‘Judecător român, judecător european’, finanțat de ambasada Marii Britanii prin Fondul Oportunităților Universale. Institutul Național al Magistraturii este partener în proiect.

70 de judecători în material dreptului comercial și administrativ au beneficiat de formare în domenii ca: aplicarea legislației comunitare, *acte clair*, compatibilizarea legislației naționale, a procedurilor și sesizărilor cu cele ale Curții Europene de Justiție, precum și în ceea ce privește întrebările preliminare. Alți 11 traineri de la Institutul Național al Magistraturii au fost pregătiți să ofere formare profesională pentru judecători pe teme enunțate mai sus.

Prima sesiune de training a avut loc în zilele de 6-8 februarie 2008 la București și conform planificării, au participat 10 judecători. Această sesiune, care a fost un test în același timp, a oferit informații importante despre cum să fie organizat formatul de curs, curricula și metodele de training.

La sfârșitul lunii februarie 2008 au fost selectați 11 formatori în domeniul legislației europene de la INM, cei mai mulți fiind judecători de Curți de Apel, buni cunoscători ai legislației europene și cu experiență de predare. Aceștia au absolvit o sesiune de formare a formatorilor între 30 martie și 5 aprilie la Sovata, pe durata căreia au învățat noi metode de predare/ formare și au dezbătut aspecte ale legislației legate de curricula de training.

Restul de trei sesiuni de training pe teme de legislație europeană au avut loc în luna mai, la Iași (14-16 mai), Timișoara (21-22 mai), Sinaia (28-30 mai). Cursanții INM selectați în cadrul

proiectului au devenit formatori și au obținut un scor bun privind metodele lor de predare; în plus și-au adus aportul la scrierea manualului de training, realizat la finalul proiectului.

Pe 18 iunie, cei 11 formatori și coordonatorul de proiect de la CRJ au efectuat o vizită de lucru la Curtea de Justiție a Uniunii Europene de la Luxemburg, ocazie cu care s-au întâlnit cu judecătorul român de la acolo, dna. Camelia Toader; s-a discutat despre felul în care Curtea funcționează și s-a asistat la o ședință de judecată.

Materialele de training sunt în curs de finalizare de către experții români și englezi, care folosesc în elaborarea lor și punctele de vedere ale formatorilor selectați în cadrul proiectului. INM va folosi acest manual la viitoarele sesiuni de formare pe care le va organiza în domeniul legilor comunitare.

2. Susținerea dezvoltării sistemului de probațiune

Proiectul 'Reabilitarea minorilor infractori', care are ca scop îmbunătățirea sistemului judiciar prin crearea de alternative la pedeapsa cu închisoarea și prin introducerea unor măsuri eficiente, la nivelul comunităților locale, pentru minorii infractori, a fost extins până la sfârșitul lunii septembrie 2008. Extinderea proiectului a fost acordată pentru a se putea asigura diseminarea și implementarea standardelor de bune practici, formulate în vara anului 2007, în toate serviciile de probațiune. Ministerul Justiției și-a oferit sprijinul pentru diseminarea acestor standarde.

Coordonatorul de proiect al CRJ a avut câteva întâlniri cu reprezentanții Ministerului Justiției și ai Departamentului de Probațiune pentru a discuta schimbările ce se impun în cadrul legal, precum și metodele cele mai bune de diseminare a standardelor de bună practică.

3. Advocacy

Un drept important, considerat ca și drept fundamental este dreptul la proprietate, încălcat sistematic în ultimii 19 ani, în special în ceea ce privește retrocedarea proprietăților confiscate de către regimul comunist. Procurorul general a cerut Curții de Casație și Justiție să se pronunțe printr-un recurs în interesul legii în vederea unificării jurisprudenței în materie de retrocedare; între timp Camera Deputaților a adoptat o lege prin care modifica Legea 10/2001. Centrul de Resurse Juridice a făcut comentarii cu privire la noul text de lege dar și cu privire la decizia ICCJ aducând, în acest sens exemple din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și în final a reușit să convingă câteva grupuri parlamentare să conteste legea la Curtea Constituțională. Curtea a decis însă că legea este constituțională.

CRJ a stabilit un parteneriat cu Asociația Magistraților din România pe un nou proiect pentru realizarea unui raport care să cuprindă laolaltă și să comenteze toate deciziile CEDO împotriva României: câte au fost traduse în România, în câte cazuri a respectat statul obligația individuală și cea generală instituită de Curte.

Bugetul programului: 160.960 EUR

Finanțare: Ambasada Marii Britanii, Global Opportunities Funds

Ministerul Afacerilor Externe din Țările de Jos, prin Programul MATRA

4. Programul Integritate Publică

Obiective generale:

- Să contribuie la dezvoltarea unei legislații anticorupție românești, în conformitate cu standardele europene;
- Să monitorizeze și să raporteze aplicarea legislației anticorupție la nivelul administrației publice locale și centrale și să dezvolte activități anticorupție la nivel național și local;
- Să dezvolte o rețea funcțională de ONG-uri active de luptă împotriva corupției în toate județele, care să monitorizeze, să raporteze și să facă recomandări referitoare la acest aspect.

Scurt istoric

Integritatea sectorului public continuă să fie un element de îngrijorare pentru majoritatea românilor și pentru Comisia Europeană (CE), așa cum a fost enunțat în ultimul raport privind progresele României, în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare.

Raportul CE din 23.07.2008, arăta că lupta împotriva mării corupții nu a înregistrat un progres semnificativ din iunie 2007 și că problemele din administrația publică încă persistă. Aceste concluzii au fost confirmate de rapoartele și declarațiile publice ale Centrului de Resurse Juridice.

Evenimentele centrale în a doua parte a anului 2008 au fost alegerile locale și parlamentare. Corupția a tins să devină o armă electorală, iar Agenția Națională de Integritate (ANI) a început să prezinte primele cazuri rezolvate. Direcția Națională Anticorupție a continuat să ancheteze aceleași cazuri de înaltă corupție identificate în anii 2005, 2006 și 2007, o parte dintre acestea fiind trimisă în instanță. Noul guvern pare să fie mai preocupat de teme economice, cele legate de corupție fiind lăsate deoparte.

Iată constatările CRJ privind corupția din România și progresele înregistrate de instituțiile anticorupție.

- Direcția Națională Anticorupție (DNA) a continuat să ancheteze politicieni cu funcții înalte, dar toate cazurile sunt în faze incipiente, deoarece este nevoie de acordul Parlamentului pentru punerea lor sub acuzare. Niciun caz de mare corupție nu a fost finalizat printr-o condamnare. Mai mult, ca urmare a deciziilor Curții Constituționale, Înalta Curte de Casație și Justiție (ICCJ) a întors la DNA câteva cazuri de mare corupție pe motive procedurale.
- DNA a devenit mai transparentă după ce a început publicarea pe site-ul propriu a deciziilor finale în cazurile de corupție.

- Cazurile de mare corupție generează dezbateri politice intense și acuzații de implicare politică a DNA. Mandatul procurorului șef al DNA a expirat în august 2008 în acest mediu tensionat.
- Agenția Națională de Integritate (ANI) a început câteva anchete, dar nu este funcțională în totalitate. ANI încă duce lipsă de personal, buget și de un cadru legislativ stabil și coerent. Curtea Constituțională (CC) a decis că averea nejustificată nu poate fi confiscată deoarece, potrivit Constituției, doar averea obținută ilicit poate fi confiscată. Hotărârea CC stipulează că sunt necesare dovezi ferme care să arate că averea a fost ilegal obținută (nu doar nejustificat) pentru a putea fi confiscată.
- DNA și Ministerul de Interne și al Reformei Administrației (MIRA) continuă să se ocupe de corupția mărunță, folosind teste de integritate făcute de ofițeri de poliție sub acoperire.
- Confuzia legislativă în mai multe domenii, cum ar fi serviciul public, este una din cauzele corupției generalizate. Guvernul a luat doar câteva măsuri de simplificare a legislației și a procedurilor administrative și de creștere a calității politicilor publice, în scopul reducerii corupției generate și de legislația incompletă și confuză.

Activități

1. Monitorizarea, raportarea și posibilitatea de depunere de petiții cu privire la integritatea administrației publice locale și centrale și eficiența organismelor anticorupție

Implicarea în dezbateri publice

- a. CRJ a participat la consultări organizate de **MIRA** pentru elaborarea strategiei naționale de prevenire a corupției în administrația publică locală (februarie 2008) și a făcut un set de propuneri la proiectul de strategie
- b. CRJ a monitorizat amendamentele legii ANI, inclusiv hotărârile care au adus atingere competențelor Agenției (ca de exemplu deciziile Curții Constituționale).
- c. Experții CRJ au participat la mai multe dezbateri pe teme anticorupție și și-au exprimat punctele de vedere și îngrijorările în mass media.

Întărirea rețelei "Împreună împotriva corupției"

- a. Grupul de lucru organizat în luna februarie 2008 cu membrii rețelei "Împreună împotriva corupției" (ONG-uri și jurnaliști) s-a finalizat cu elaborarea unei strategii de integritate și a unui plan de acțiune pentru administrația publică locală. Am recomandat aplicarea acestei strategii în 7

județe (Bacău, Cluj, Dâmbovița, Gorj, Mureș, Timiș, Vrancea) în următoarele unități publice: prefectură, consiliu local și consiliu municipal.

- b. Dezvoltarea unui plan de advocacy pentru promovarea strategiei și a planului de acțiune. În colaborare cu alte ONG-uri, CRJ a realizat ghiduri pentru funcționarii publici, ONG-uri și jurnaliști pentru a oferi explicații detaliate cu privire la implementarea strategiei și a planului de acțiune și a împărțit pliante și postere. CRJ a organizat o dezbatere publică pe tema strategiei locale și a planului de acțiune în fiecare județ (Mai-Iunie 2008), la care a invitat persoane cu funcții de decizie din administrația locală, funcționari publici, ONG-uri și presa.
- c. Organizarea unei sesiuni de training pe tema integrității publice în administrația locală pentru funcționarii publici. Aceștia au fost instruiți în ceea ce privește codul de conduită, protecția celor care denunță ilegalități, consiliere în etică etc. Au avut loc cinci sesiuni în Braila, Arad, Cluj-Napoca, Timisoara și Tirgu-Mures în perioada iunie - iulie 2008, la care au participat aproximativ 100 de funcționari publici
- d. Organizarea a încă patru sesiuni în august și septembrie 2008, în Târgoviște (05 august 2008), Bacău (04 septembrie 2008), Focșani (08 septembrie 2008), Târgu-Jiu (15 septembrie 2008). În fiecare din cele 7 județe pilot a fost adoptată sau este pe cale să fie adoptată de către consiliul județean și municipal strategia de integritate.
- e. Organizarea a 7 conferințe de presă, una în fiecare județ pentru prezentarea rezultatelor campaniei de advocacy.
- f. Întocmirea unui raport cu rezultatele campaniei de advocacy și distribuirea lui în toate județele țării. Pentru prezentarea raportului a fost organizată la final o conferință de presă în București.
- g. Inițierea unei campanii naționale pentru selectarea a încă 60 de ONG-uri, 60 de jurnaliști și 10 avocați care să devină membrii rețelei "Împreună împotriva corupției". La finalizarea selecției, în ianuarie 2009, CRJ va începe o campanie de monitorizare a autorităților locale, la nivel național, pe 7 domenii de activitate: achiziții publice, conflicte de interes, incompatibilitate, îmbogățire ilicită, protecția celor care denunță ilegalitățile, acces la informații și transparența decizională.

Planuri de viitor:

CRJ va realiza un raport despre consilierii de etică în administrația publică și va organiza o dezbatere pe această temă. CRJ va lucra cu consilierii de etică pentru crearea procedurilor de consiliere în ceea ce privește culegerea de date de integritate. CRJ va organiza de asemenea, cursuri de formare pentru consilierii de etică și va superviza în două orașe nou înființate proceduri de culegere a datelor privind integritatea funcționarilor. CRJ va organiza încă două sesiuni de formare pentru noii membri ai rețelei "Împreună împotriva corupției" (60 de ONG-uri și 60 de jurnaliști), pentru creșterea abilităților acestora de a lucra cu metodologia de monitorizare anticorupție a rețelei ("Manual de monitorizare").

CRJ va organiza o conferință cu toți membri rețelei “Împreună împotriva corupției”. Rețeaua își va schimba numele în “Rețeaua de integritate și bună guvernare” pentru a acoperi un domeniu mai larg: corupția, integritatea, buna guvernare, un sistem mai bun de legiferare și politici publice.

CRJ va organiza mai multe dezbateri pe teme de integritate și bună guvernare și va alcătui și publica un ghid de informare pentru cetățenii care au avut de-a face cu cazuri de corupție și abuzuri în administrația publică.

2. Monitorizarea și înaintarea de propuneri privind creșterea integrității sistemului de sănătate publică.

Sectorul de sănătate a fost inclus în campania națională de monitorizare inițiată de CRJ în ianuarie 2009. La finalul procesului de monitorizare va fi realizat un raport.

Activități viitoare:

Crearea unui site anticorupție, în care cetățenii să poată posta experiențele lor legate de mita dată în spitale. În urma unui chestionar online vor fi întocmite statistici privind valoarea medie a mitei, precum și un top al spitalelor în funcție de mărimea mitei primite
Organizarea de dezbateri pe teme de corupție în domeniul sănătății.

3. Crearea unui parteneriat anticorupție la nivel regional și diseminarea expertizei anticorupție a Centrului în regiune (fosta Iugoslavie: Serbia, Muntenegru, și Croația).

CRJ a realizat o strategie cuprinzând principale activități de implementat în regiune și o bază de date cu posibili parteneri regionali.

Un reprezentant al CRJ a participat la conferința internațională “Orașe fără corupție - Orașe cu viitor”, organizată de Fundația Parteneri pentru dezvoltare la nivel local, de la Istanbul, din 14-16 November 2008.

Planuri de viitor:

În 2009 CRJ va face cunoscută și altor organizații nonguvernamentale din regiune metodologia anticorupție și va organiza sesiuni de formare în domeniu.

Concluzii:

CRJ a realizat un progres important în toate cele trei arii strategice. Activitățile întreprinse au avut un impact pozitiv la nivel central și local. Subiectele legate de integritate și anticorupție sunt încă foarte prezente pe agenda publică și pe cea a instituțiilor. Rezultatele obținute de România în lupta împotriva corupției sunt modeste, fiind nevoie de mai multe acțiuni de prevenire a corupției.

Bugetul programului: 170.849 EUR

Finanțare: Comisia Europeană - Phare 2005 - "Întărirea Democrației în România"
Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

5. Programul Procese Test

Obiective generale:

- Promovarea proceselor test în domeniile: drepturile omului, accesul la justiție și protecția mediului, în scopul protejării acestor drepturi și atragerii atenției asupra lacunelor legislative sau încălcarea acestora de către instituțiile publice;
- Conștientizarea publicului cu privire la schimbările legislative sau la neaplicarea legislației, pornind de la procesele test susținute în instanțe;
- Încurajarea societății civile să ia atitudine atunci când drepturile indivizilor sau ale entităților publice sau private sunt încălcate sau amenințate și să promoveze ideea de acces liber la justiție al tuturor cetățenilor; justiția nu trebuie doar recunoscută din punct de vedere legal, dar și aplicată în mod eficient

Activități- cazuri:

1. Pasajul Basarab – protejarea patrimoniului național

În luna aprilie, tribunalul a anulat decizia de acordare a statutului de utilitate publică proiectului de construcție a pasajului Basarab. Totuși, CRJ a pierdut cazul privind anularea certificatului de urbanism, deoarece instanța a apreciat că finanțarea internațională obținută este mai importantă decât depunerea unei documentații complete, așa cum cere Legea 50/2001, modificată. CRJ a depus apel pornind de la faptul că nu a fost obținută documentația necesară planului urbanistic și așteptăm ca instanța să se pronuțe.

2. Cazul Cheile Șugăului- CRJ a sesizat încălcarea legislației de mediu în cadrul rezervației naturale de la Cehile Șugăului. Ministerul Mediului nu a luat în acest caz nicio măsură concretă privind implementarea Convenției de la Aarhus. Principalul obstacol în calea luării unei decizii de către instanță este că în România nu există experți specializați în protecția mediului – geologie sau biologie. Instanța a decis în cele din urmă să numească un expert de la Ministerul Mediului, potrivit codului de procedură civilă.

3. Cazul lui Campeanu Valentin de la Poiana Mare (un tânăr infectat cu HIV, care a murit în spitalul de psihiatrie din Poiana Mare în condiții suspecte) este gata pentru a fi înaintat Curții Europene pentru Drepturile Omului (CEDO). Toate procesele legate de acest caz au fost pierdute în instanțele naționale. Am pregătit documentația cu ajutorul fundației Interights, date fiind implicațiile acestui caz și nivelul de dificultate (nu există mandat de reprezentare, victima neavând familie). CRJ a înaintat deja o plângere la CEDO și lucrează cu Interights la o altă plângere în legătură cu alți 8 pacienți decedați la Poiana Mare, după ce recursul nostru în acest caz a fost respins de Înalta Curte de Casație și Justiție în noiembrie.

4. Rosia Montana - cazul privind anularea certificatului de urbanism nr 68/2006 aşteaptă decizia curţii, după ce documentaţia de urbanism, (actele administrative care susţineau certificatul) a fost anulată în instanţă. Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) a înaintat o cerere la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie pentru a muta cazul la o altă instanţă, pe motiv că judecătorii de la Curtea din judeţul Alba erau influenţaţi de articolele din presă care prezentau proiectul de exploatare minieră în culori negative. Cererea a fost respinsă. Monitorizăm în prezent procedura strategică de evaluare a impactului privind planurile de exploatare de la Rosia Montana.

5. Accesul la informaţii vs. Guvern

CRJ a solicitat Guvernului raportul întocmit de către Grupul la Nivel Înalt privind situaţia copiilor cu dizabilităţi din instituţiile de protecţie socială, ca răspuns la raportul MDRI (Mental Disability Rights International) referitor la situaţia acestor copii. Guvernul a refuzat să furnizeze raportul pe motiv că acest lucru ar afecta imaginea copiilor. Instanţa a dat dreptate CRJ, hotărând ca raportul să fie făcut public, datorită însemnătăţii tratamentelor copiilor cu dizabilităţi în sistemul de sănătate publică şi ocrotire socială. Decizia a fost finală iar guvernul a făcut public raportul.

6. Accesul la informaţii vs. spitalele de psihiatrie, conform Legii nr. 182/2002, privind informaţiile clasificate

Am solicitat spitalului de psihiatrie din Iaşi să facă public numărul de internări nevoluntare precum şi procedura aplicată în urma acestor internări, aşa cum cere legea. Spitalul a refuzat să facă publice aceste informaţii, susţinând că sunt secrete, potrivit regulamentului intern şi Legii 182/2002. Instanţa a dat o decizie favorabilă CRJ, deoarece spitalul nu a reuşit să dovedească faptul că informaţiile ar fi clasificate. Decizia a fost finală şi irevocabilă.

Aceeaşi cerere a fost înaintată autorităţilor de sănătate publică. Direcţia de Sănătate Publică din Hunedoara a refuzat să ne ofere informaţiile, susţinând că nu au avut nicio obligaţie să înregistreze astfel de date. Potrivit legii sănătăţii publice, sănătăţii mintale şi regulamentului de funcţionare al Direcţiilor de Sănătate Publică (DSP), acestea din urmă trebuie să obţină şi să analizeze orice informaţie importantă privind sănătatea publică. Instanţa a decis că informaţiile privind internările nevoluntare sunt suficient de importante, au caracter public şi a obligat respectiva DSP să facă publice informaţiile.

7. Monitorizarea implementării aplicării legilor privind accesul la informații și transparența decizională

CRJ a monitorizat instanțele din toată țara pentru a vedea felul în care au aplicat aceste legi speciale. Raportul cu rezultatele monitorizării a fost distribuit tuturor autorităților administrative din țară.

CRJ a pierdut câteva cazuri, deoarece tribunalele din Timiș și Arad au considerat că instanțele nu trebuie să răspundă cererilor de furnizare de informații publice. În luna februarie, am organizat o întâlnire a Rețelei avocaților drepturilor omului la Sinaia, pentru a discuta cazurile de care se ocupă Rețeaua, precum și alte aspecte ale activității acesteia.

De asemenea, CRJ a organizat la Sighișoara un training pentru funcționarii publici implicați în asigurarea accesului la informații și a transparenței decizionale. Programul este încheiat în acest moment, iar concluzia ce s-a desprins la finalizarea lui a fost că majoritatea instanțelor din România a refuzat să furnizeze informații legate de jurisprudență lor, invocând fie ca acestea conțin date cu caracter personal, fie că instanțele nu au capacitatea să selecteze și să copieze toată documentația cerută de noi.

8. Afilierea la rețeaua europeană Justiție și Mediu (J&M)

CRJ a participat la Întâlnirea anuală a rețelei Justiție și Mediu (J&M), ocazie cu care am discutat o viitoare colaborare între CRJ și J&M. O formă a acestei colaborări s-a concretizat în participarea la un proiect comun PHARE, în care îi avem ca parteneri pe J&M și Fundația Terra Milenium III. CRJ pregătește procedura de aplicare în calitate de membru deplin la J&M.

9. Colaborarea cu Interights

În luna martie am participat la grupul de lucru "Dizabilitate, Proces și Convenția Europeană a Drepturilor Omului", organizată la Londra de către Interights. Am prezentat cazurile Poiana Mare și Campeanu Valentin și am hotărât că putem lucra împreună la pregătirea plângerii către CEDO. Dacă aceasta va fi admisă, Interights ne-ar putea acorda asistență pe procedura CEDO. În iunie am stabilit termenii aceste colaborări și am decis să începem procedura de plângere în cazurile Campeanu Valentin și Poiana Mare.

Planuri viitoare

Anul viitor CRJ va implementa proiectul "Evaluarea impactului de mediu - (EIM) și evaluarea strategică de mediu (ESM)- proces de transpunere și implicare la nivelul partenerilor"

Principalele obiective ale proiectului:

- Îmbunătățirea legislației privind accesul la informația de mediu, participare publică și procesul de luare a deciziilor în chestiuni legate de mediu și accesul la justiție în litigii de mediu
- Dezvoltarea capacității ONG-urilor de mediu și a celorlați actori implicați în procesul de luare a deciziilor cu privire la legislația și procedurile naționale și europene
- Conștientizarea societății civile cu privire la importanța participării active în transpunerea procedurilor EIM și ESM
- Monitorizarea transpunerii și implementării legislației privind reglementările europene ale EIM/ESM, cu sublinierea neconcordanțelor

CRJ va identifica cel puțin 5 cazuri de încălcări ale legislației de mediu, pe care le vom deferi instanței. Totodată, vom organiza cursuri de formare pentru judecători, ONG-uri și funcționari publici în domeniul legislației în materia Evaluării impactului de mediu și Evaluării Strategice de Mediu. Proiectul are ca scop realizarea unui ghid privind transpunerea în legislația națională și implementarea legislației europene de mediu, pașii ce trebuie urmați de cetățeni pentru participarea în procesul de luare a deciziilor, precum și metodele de sesizare a organismelor internaționale în cazuri de încălcare a legislației de mediu. Vom crea și actualiza continuu o bază de date cu hotărârile privind accesul la informații, pe care o vom publica.

De asemenea, CRJ va lucra la cazuri strategice noi legate de legislația de mediu, de transparența procedurii evaluării de mediu, accesul la informația de mediu și Roșia Montana. Vom monitoriza toată această procedură și vom înainta justiției cazurile de încălcare a legislației.

Bugetul programului: 101.000 EUR

Finațare: CE Phare 2005 - "Întărirea Democrației în România"

Fundația pentru Parteneriat

Centrul de Resurse Juridice

Adresă: Strada Arcului nr 19, 021034, București, România

Telefon: + 40 21. 212.06.90

+ 40 21.212.06.91

+ 40.21.212.06.92

Fax: + 40 212.05.19

E mail: office@crj.ro

